

2.10 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

1. Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada vajaduse korral diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ajad on kooli kodulehel. (PRÕ §16)

2. Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitletavates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul. (PRÕ §16 (4))

3. Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid. (PGS §46 (4))

4. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja poolt pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas. (PRÕ §16 (5))

5. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena. (PGS §46 (6))

5.1 Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis. (PGS§ 49 (1))

5.2. Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

- 1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat ja -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialisti teenust;
- 2) osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis. (PGS§ 49 (2))

6. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatakse erisusi: (PRÕ §17)

- 6.1 Kui eesti õppekeelega koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada «Eesti keel teise keelenä» ainekava alusel.
- 6.2 Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes. Õpilase õppe toetamiseks võib kasutada seaduses ette nähtud (PRÕ§ 15 lõige 4) tunniressurssi.
- 6.3 Liikumispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat.
- 6.4 Kõnepuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes.
- 6.5 Kuulmispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes. Lisanduvad keeleõppe tunnid võib asendada viipekeele õppega.
- 6.6 Nägemispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning suurendada tehnoloogia valdkonna õppemahtu. (PRÕ §17 (1-6))
7. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool õpilase individuaalse arengu toetamiseks kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga teha talle muudatusi või kohandusi õppes, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ja IÕK-s. (PRÕ §17(7))
8. Lisaks koostab kool õpilasele individuaalse õppekava juhul:
 - 8.1 kui õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
 - 8.2 kui õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
 - 8.3 kui õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
 - 8.4 kui kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest. (PRÕ § 17 (8))
9. Pedagoogilise-psühholoogilise hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. (PGS §46 (7))

10. Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks. (PGS §46 (8))
11. Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös. (PGS §46 (9))
12. Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. (PGS §46 (10))
13. Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.
14. Mittetatsionaarses õppes tunnijaotusplaan määratakse kooli õppekavas, tagades õpilastele riiklikus õppekavas määratud üldpädevuste, õpitulemuste ning kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute saavutamise kooliastmete lõpuks ning arvestades põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses (§ 22) sätestatud õppekoormust ja sätestatud erisusi:
- 14.1 Mittetatsionaarses õppes ei kuulu liikumisõpetus, tööõpetus, käsitöö ja kodundus ning tehnoloogiaõpetus kohustuslike õppeainete hulka. (PRÕ §18)
- 14.2 Mittetatsionaarses õppes õppija puhul võib õpilase taotlusel loobuda B-võõrkeeles õppes. (PRÕ §18)

2.11. Tugisüsteemide korraldus Lähte Ühisgümnaasiumis

1. Õpilase arengu jälgimisega tegelevad aineõpetajad, klassijuhataja, õppejuht, lapsevanem, tugispetsialistid, kooli töötajad.
2. Tugisüsteemi kuuluvad sotsiaalpedagoogid, psühholoog, õpilasnõustaja, logopeed/kõneravi õpetaja, õpiabiõpetajad, eripedagoog, HEV koordinaator.
3. Koolisisesed tugiteenused on järgmised:

- 3.1 Erinevad õpiabirühmad (osaajaga õpe) määratakse õpilastele õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu. Nendeks on õpe väiksemas rühmas üks-ühele õpe, eriklass, õpiabitund tugispetsialisti juures.
- 3.2 Õpilasel on võimalus saada Individuaalset ja/või grupinõustamist sotsiaalpedagoogilt, psühholoogilt ja teistelt õpilasega seotud pedagoogidelt.
- 3.3 Õpilasele võib määrata kohustusliku aineõpetaja konsultatsiooni raskusi valmistavates ainetes.
- 3.4 Individuaalne õppekava – määratakse õpilasele vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale (PRÕ § 17 (8))
- 3.5 Üks ühele õpe – rakendatakse tõhustatud ja eritoe õpilastele, kellel on vastav Rajaleidja nõustamismeeskonna otsus.
4. Väljaspool asuvad tugiteenused on järgmised:
- 4.1 Rajaleidja nõustamismeeskond - soovitud koolikohustuse täitmise edasilükkamiseks ja alla seitsmeaastase lapse kooli vastuvõtmiseks. Õpilastega seotus muredega (nt arengu-, õppimis-, käitumis- ja suhtlemisprobleemid). Hariduslike erivajadustega inimeste õppe ja kasvatus korraldamiseks põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest lähtuvalt;
- 4.2 KOV - suunatakse õpilane, kellel on jätkuvad käitumisprobleemid ja kes ei täida koolikohustust;
- 4.3 hoolekogu - suunatakse õpilane, kellel on käitumis- ja õpiprobleemid;
- 4.4 Teaduskool - mõeldud teadusest sügavamalt huvitatud õpilastele ja suunatud nende arengu toetamisele. Siin on võimalik leida oma võimetele vastavat tegevust nii üldhariduskooli õppekava rikastamiseks kui ka vaba aja sisukaks veetmiseks;
- 4.5 Individuaalne kooliväline nõustamine - igasugune individuaalne nõustamine koolivälistes abikeskustes.